

การถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของ
โรงเรียนบ้านหนองเขี้ยว ที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

LESSON LEARNED FOR SCHOOL ADMINISTRATION ACHIEVEMENT BASED ON
ETHNIC CULTURE OF BAN NONG KHIAO SCHOOL UNDER MAE HONG SON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1 WHERE APPLYING
KING RAMA IX'S TEACHINGS FOR IMPLEMENTATION

ภูเบศ พวงแก้ว*, สุวรรณ หมั่นตาบุตร*

ประพันธ์ ธรรมไชย*, สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ์*

Phubet Pongkaew, Suwan Muntabutara

Praphan Thammachai, Somsak Phuwiphadawat

Corresponding Author E-mail: phubetk@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อถอดบทเรียนกระบวนการบริหารสถานศึกษา 2) เพื่อถอดปัญหาและอุปสรรคของการบริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขี้ยวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาแบบเจาะจง(Purposive Sampling) มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.89 -1.00 และนำผลการสัมภาษณ์มาตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องแบบสามเส้าสังเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นจึงจัดการประชุมกลุ่มย่อย

ผลการวิจัย พบว่า

1. กระบวนการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.1) การสร้างแรงบันดาลใจ 1.2) วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอก (SWOT) 1.3) การตัดสินใจ 1.4) การมีส่วนร่วม 1.5) การจัดคนเข้าทำงาน 1.6) การประเมินผล 1.7) ร่วมชื่นชม และ 1.8) ความยั่งยืน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษา พบว่า 2.1) ครูไม่ครบชั้น 2.2) สภาพแวดล้อมของนักเรียน บ้านที่มีความพร้อม ด้านผู้ปกครองเป็นผู้ช่วยครูมีน้อย และใช้ระบบรุ่นพี่สอนรุ่นน้อง 2.3) ทักษะภาษาไทยของนักเรียน และ 2.4) ขนาดพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนบ้านหนองเขี้ยว-ประกอบด้วย 3.1) วิสัยทัศน์ของผู้อำนวยการ 3.2) ครูและนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองเขี้ยว 3.3) ความเชี่ยวชาญเฉพาะของบุคลากร 3.4) ความเข้มแข็ง ทางวิชาการที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ 3.5) ทุนภูมิปัญญาบนฐานชาติพันธุ์ของชุมชน 3.6) สถานที่ตั้งของโรงเรียน และ 3.7) ความร่วมมือจากชุมชนและภาคีเครือข่าย

คำสำคัญ: การถอดบทเรียน, บนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์, โรงเรียนบ้านหนองเขี้ยว

* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ABSTRACT

The objectives of this qualitative research were 1) to Lesson Learned the school administrative process; 2) to Lesson Learned the operational problems and obstacles of school administration; and 3) to analyze factors for school administration achievement based on ethnic culture of Ban Nong Khiao school where applying King Rama IX's teachings for implementation. Data were collected by a structured interview with a specific group of samples (Purposive Sampling) form that the content validity was calculated between 0.89 -1.00. The interview results were checked the accuracy and examined by data triangulation, then synthesized the data by content analysis, and organized a focus group discussion.

The result of this research found that:

1. The process of school administration consisted of: 1.1) Inspiration, 1.2) Internal analysis and external conditions (SWOT), 1.3) Decision making, 1.4) Participation, 1.5) Managing people to work, 1.6) Evaluation, 1.7) Appreciation, and 1.8) Sustainability.

2. The operational problems and obstacles for school administration revealed that 2.1) There were not enough teachers for each class; 2.2) The student's environment consisted of a ready home, there were a few parents as assistant teachers so that the elders taught the youngers; 2.3) The students' Thai language skills; and 2.4) The size of the area where the schools were located.

3. Factors for school administration achievement based on ethnic culture of Ban Nong Khiao school where applying King Rama IX's teachings for implementation consisted of 3.1) The director' vision, 3.2) Teachers and students of Nong Khiao school, 3.3) The specific specialists of the personnel, 3.4) The strength of the academic ways that applied King Rama IX's teachings for implementation, 3.5) Wisdom capital based on community ethnicity, 3.6) School location, and 3.7) The cooperation of communities and network partners.

Keywords: Lesson learned, Achievement based on ethnic culture, Ban Nong Khiao School

บทนำ

การทำงานที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อ การบรรลุเป้าหมาย (Achieving Goal) จำเป็นต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงาน โดยมีข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ข้อมูลหรือ ประเด็นของความท้าทายดังกล่าว เรียกว่า “บทเรียน : Lesson Learned)” เป็น กระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มชุมชนหรือกลุ่ม องค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดทำ กิจกรรมหรือโครงการโดยการสกัด/กลั่น ข้อมูลจากประสบการณ์ การปฏิบัติที่ผ่านมา

เพื่อนำมาร้อยเรียงให้เกิดเป็น “ชุดความรู้” นำไปพัฒนาต่อและ เป็นต้นทุนทางปัญญาของ องค์กร และช่วยให้เกิดการเรียนรู้จาก ความสำเร็จหรือความผิดพลาด จากการ ทำงานว่าเพราะอะไรหรือเราทำอย่างไรจึง ทำงานสำเร็จ หรือมีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง กับความสำเร็จ ผู้ที่ปฏิบัติอยู่ในแนวเดียวกัน จะได้นำองค์ความรู้นี้ไปใช้เพื่อ ให้การ ปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จเช่นกัน และ สามารถพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีกว่า ใน ขณะเดียวกันหากการปฏิบัติงานเกิดความ

ผิดพลาด หรือไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีตัวชี้วัดที่ตั้งไว้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติการถอดบทเรียนก็จะช่วยต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้ลึกซึ้งหรือกว้างขวางยิ่งขึ้น (กริช อินทราทิพย์ และ อรยา พูลทรัพย์, 2562)

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมค่อนข้างมาก นอกจากประชากรไทยทั่วไปแล้วยังมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายกระจายอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ มีภาษา วัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างกันไปจากชนกลุ่มใหญ่ กลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายเหล่านี้ส่วนใหญ่ผสมกลมกลืนภายใต้นโยบายบูรณาการของรัฐและมีฐานะเป็นพลเมืองของรัฐไทย โดยประเทศไทยให้ความสำคัญกับแนวคิด “ความมั่นคงของมนุษย์” โดยยึดหลักพื้นฐานศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และได้ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน การจัดบริการให้เกิดความเสมอภาค เช่น จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด เป็นชาวไทยใหญ่อพยพมาจากรัฐฉานซึ่งเป็นบ้านเมืองเดิมในสหภาพพม่า ชาวไทยใหญ่เป็นกลุ่มประชากรผู้มีความโดดเด่นในทางปฏิบัติที่แสดงถึงความเลื่อมใส ศรัทธาในพระพุทธศาสนานโยบายรัฐที่ยังไม่เปลี่ยนทิศทาง กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม และขัดแย้งกับวิถีชีวิต ยังเป็นเงื่อนไขใหญ่ และเป็นข้อจำกัดด้านการทำมาหากินและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่มีคุณภาพ ที่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ในการสร้างและพัฒนาความรู้ความคิด และมีความประพฤติที่ดี มีคุณธรรม สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน ปัจจุบันปัญหาการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่ไม่มี

คุณภาพ ขาดแคลนครู สื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการเรียนรู้ ครูย้ายบ่อย เนื้อหาการเรียนไม่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นทางไกล และไม่สามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ไม่มีเนื้อหาของวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ใช้การวัดผลชุดเดียวกันทั้งประเทศ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าชั้นบังคับสูง ทำให้ต้องตัดหนี้สินจากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) จำแนกได้ 7 กลุ่มชาติพันธุ์หลัก ๆ ได้แก่กะเหรี่ยงลาหู่ หรือ มูเซอ ลีซอ หรือ ลีซอ ลัวะ หรือ เลอเวีอะ ม้ง จินยูนนาน (จีนฮ่อ) และปะโอ เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดขีดความสามารถที่พร้อมรองรับต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โรงเรียนบ้านหนองเขี้ยวก่อตั้งตามนโยบายการขยายการศึกษาภาคบังคับของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้ครูโรงเรียนบ้านห้วยโป่งมาสำรวจจำนวนหลังคาเรือนและจำนวนประชากรในวัยเรียนเมื่อปลายปี พ.ศ. 2526 จากนั้นได้นำข้อมูลที่สำรวจเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อพิจารณาเห็นชอบในการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2527 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้บรรจุแต่งตั้งให้นางสาวกลอยใจ ชูใจ มาทำการสอนและรักษาการใน

ตำแหน่งครูใหญ่ ในระยะเริ่มแรกอาคารเรียน และบ้านพักครูยังไม่มี ทางคณะครูกลุ่มโรงเรียนบ้านห้วยโป่งและผู้ปกครองนักเรียน ได้ร่วมกันสร้างอาคารเรียนชั่วคราว และบ้านพักครูชั่วคราวขึ้น และได้ทำการเปิดสอน ตั้งแต่วันที่ 11 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา มีนักเรียน 1 ชั้นเรียน โดยมีนักเรียนชาย 13 คน นักเรียนหญิง 14 คน รวมทั้งหมด 27 คน ในปีการศึกษา 2533 ทางราชการได้จัดสรรงบประมาณแบบอาคารเรียน สปจ.มส. 1/2539 จำนวน 1 หลัง 2 ห้องเรียน และเริ่มทำการเรียนการสอนตั้งแต่วันที่ 18 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ปัจจุบันมีผู้อำนวยการสถานศึกษา คือ นายพะนอรา ดิแอะ มีจำนวนข้าราชการครู 5 คน อัตราจ้าง 2 คน นักการภารโรง 1 คน ชุรการ 1 คน มีนักเรียน 96 คน ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ชุมชนตั้งอยู่บนเนินเขาลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาสูงและป่าไม้อุดมสมบูรณ์ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่ปายฝั่งซ้าย (ตามมาตรา 13 ทวิ) มีพื้นที่จำนวน 25 ไร่ 2 งาน 87 ตารางวา โดยมีอ่างเก็บน้ำธรรมชาติ สภาพชุมชน ประชาชนเป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาในรายละเอียดของกระบวนการบริหารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านการปฏิบัติ (Active Learning) ให้นักเรียนได้เรียนโดยการลงมือทำเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน

เขต 1 ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร อันจะนำไปสู่แนวคิด แนวปฏิบัติหรือรูปแบบ อัตลักษณ์ที่น่าสนใจจากการถอดบทเรียนของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดให้แก่โรงเรียนโดยทั่วไปและสถานศึกษาพอเพียง ตลอดจนเกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความรู้ มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด ทักษะการปฏิบัติ และเกิดเจตคติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างเยาวชนไทยให้เป็นคนดี มีความรู้ มีเจตคติที่ดี มีทักษะในการปฏิบัติงาน และมีทักษะชีวิตในการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการถอดบทเรียน ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียว ใน 3 ด้าน คือ

1. กระบวนการบริหารที่ก่อให้เกิด ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาบนฐาน วัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนอง เขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1

2. ปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินการบริหารสถานศึกษาบนฐาน วัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนอง เขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ บริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์

ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของ
รัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด
ของนักวิชาการและองค์ความรู้ที่พบเกี่ยวกับ
การบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติ
พันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอน
ของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ เป็น
กระบวนการวิจัย ที่มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลจาก
กรณีศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best
Practice Cases) เก็บข้อมูลด้วยวิธีเชิง
คุณภาพ โดยการจัดการแลกเปลี่ยนรู้ ซึ่งเป็น
บริบทโดยทั่วไป มากำหนดขั้นตอนการ
ดำเนินงานที่นำไปสู่ผลการเปลี่ยนแปลงที่
เกิดขึ้น ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง มี 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมความ
พร้อม 2) การจัดระบบการเรียนรู้ 3) กิจกรรม
โรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) การ
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 5) การสร้างเครือข่าย
และขยายผล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้
ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา 9
คน ผู้บริหาร 1 คน ครู 10 คน บุคลากร
ทางการศึกษา 30 คน และนักวิชาการที่
เกี่ยวข้อง 5 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 42
คน โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1) คณะกรรมการสถานศึกษา
ที่อยู่ในวาระอย่างน้อย 2 วาระ จำนวน 2 คน
แบ่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาฝ่ายครู 1

คน และคณะกรรมการสถานศึกษาฝ่ายชุมชน
1 คน

2) ผู้บริหาร ได้แก่ผู้อำนวยการ 1
คน

3) หัวหน้ากลุ่มสาระ 2 คน และ
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน

4) ตัวแทนครูและผู้บริหารโรงเรียน
ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน 30 คน

5) ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย
อาจารย์มหาวิทยาลัย 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ
บันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง (Structured Interview) ที่มีเนื้อหา
ครอบคลุมประเด็นสำคัญที่ตรงตามกรอบ
ความคิดที่วางไว้ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่มีความ
เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ระหว่าง 0.89 -1.00 เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้าง ด้วยคำถามที่ใช้หลัก 5W 1H
หมายถึง W – Who – ใคร ... W – What –
อะไร ... W – Where – ที่ไหน ... W – When –
เมื่อไหร่ ... W – Why – ทำไม ... H – How –
อย่างไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อถึงกลุ่มเป้าหมาย
เพื่อขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูล และ
แนะนำตัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีรวมทั้งทำ
การนัดหมายกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลเป็น
การล่วงหน้า เพื่อขอโอกาสสัมภาษณ์หลัง
จากนั้นได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ได้รับ
นัดหมายตามลำดับ โดยเริ่มจากการสังเกต
และศึกษาเอกสารคำสั่ง/บันทึกการประชุม
รายงานต่าง ๆ ของโรงเรียน สัมภาษณ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเขียว และ
บุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ฝ่ายวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษาฝ่ายครู หัวหน้ากลุ่มสาระ หลังจากนั้นนำข้อมูล ที่ได้จากการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์มาทำการถอดบันทึกเพื่อสกัดเนื้อหาและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล

3.2 นัดหมายประธานและผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายห้วยโป่ง เพื่อขอโอกาสสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ได้รับคำแนะนำตามลำดับ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียง การสัมภาษณ์มาทำการถอดบันทึกเพื่อสกัดเนื้อหาและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล

3.3 นัดหมายตัวแทนหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อขอโอกาสสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ได้รับคำแนะนำ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียง การสัมภาษณ์มาทำการถอดบันทึกเพื่อสกัดเนื้อหาและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล

3.4 นัดหมายคณะกรรมการสถานศึกษา ฝ่ายชุมชน เพื่อขอโอกาสสัมภาษณ์โดยดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ได้รับคำแนะนำตามลำดับ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์มาทำการถอดเทปเพื่อสกัดเนื้อหาและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลโดยใช้เทคนิคตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่ง เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ และบุคคลที่ต่างกัน โดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จาก ต่างเวลา ต่างสถานที่ และผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกันแล้วยังให้ข้อมูลเหมือนเดิม

3.6 นำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ สังเกต และผลการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยการนำผลการวิเคราะห์ที่นำเสนอต่อกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบผลเพิ่มเติม และยืนยันข้อค้นพบ แล้วจึงบันทึกข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลการวิเคราะห์นำไปใช้ในการสรุปผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์แล้วมาสรุปเป็นเชิงพรรณนาสรุปเป็นข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอน ของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) การสร้างแรงบันดาลใจ 2) วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอก (SWOT) 3) การตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วม 5) การจัดคนเข้าทำงาน 6) การประเมินผล 7) ร่วมชื่นชม และ 8) ความยั่งยืนอยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานและผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายห้วยโป่ง ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 4 ฝ่ายได้แก่งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยจะมีการระดมความคิดเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย มีการวางแผนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบมีการวิเคราะห์หลักสูตร และพัฒนาให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9

ที่มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติที่หลากหลาย และการสนับสนุนจากชุมชนมาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการมีการกำหนดแนวทางการติดตามตรวจสอบ และสรุปรายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ มีการสำรวจความต้องการครู และกำหนดทักษะความสามารถในด้านต่าง ๆ ของครูผู้สอนอย่างเหมาะสม มีการพัฒนาบุคลากรโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ และติดตามผลการปฏิบัติงานโดยผู้บริหารอย่างใกล้ชิด และมีการจัดประชุมเพื่อติดตามผล และสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเทคนิคการสอน มีการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมทั้งในและนอกสถานศึกษาผ่านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าประกอบด้วย 1) ครูไม่ครบชั้น 2) สภาพแวดล้อมของนักเรียน บ้านที่มีความพร้อมด้านผู้ปกครองเป็นผู้ช่วยครู มีน้อย และใช้พื้นที่สอนน้อง 3) ทักษะภาษาไทยของนักเรียน และ 4) ขนาดพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน

3. ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนบ้านหนองเขียว ที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ของผู้อำนวยการ 2) ครูและนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองเขียว 3) ความเชี่ยวชาญเฉพาะของบุคลากร 4) ความเข้มแข็งทางวิชาการที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ 5) ทุนภูมิ

ปัญญาบนฐานชาติพันธุ์ของชุมชน 6) สถานที่ตั้งของโรงเรียน และ 7) ความร่วมมือจากชุมชนและภาคีเครือข่าย

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) การสร้างแรงบันดาลใจ 2) วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอก (SWOT) 3) การตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วม 5) การจัดคนเข้าทำงาน 6) การประเมินผล 7) ร่วมชื่นชม และ 8) ความยั่งยืน อยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานและผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายห้วยโป่ง ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยจะมีการระดมความคิดเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย มีการวางแผนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์หลักสูตร และพัฒนาให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 ที่มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติที่หลากหลาย และการสนับสนุนจากชุมชน มาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ มีการกำหนดแนวทางการติดตามตรวจสอบ และสรุปรายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ มีการสำรวจความต้องการครู และกำหนดทักษะความสามารถในด้านต่าง ๆ ของครูผู้สอนอย่างเหมาะสม มีการพัฒนาบุคลากรโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ และติดตามผล การปฏิบัติงานโดยผู้บริหารอย่างใกล้ชิด และมีการจัดประชุมเพื่อติดตาม

ผล และสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเทคนิคการสอน มีการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมทั้งในและนอกสถานศึกษาผ่านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเทคนิคการสอน มีการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมทางด้านทุนภูมิปัญญาพื้นบ้านทั้งในและนอกสถานศึกษาผ่านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของตนเองบางส่วนเริ่มเลือนหายไป เพราะฉะนั้นนักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกับการสืบทอดวัฒนธรรมและอาชีพชาติพันธุ์น้อยลง คณะกรรมการสถานศึกษาผู้บริหารโรงเรียนและภาคีเครือข่ายที่มีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ปฏิบัติงานอย่างมีอุดมการณ์เป็นแบบอย่างสร้างศรัทธาแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายและส่งผลให้มีการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน จึงจัดโครงการการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์บนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ภายใต้แนวคิดศาสตร์พระราช สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งภาคีเครือข่ายโดยมีบุคคลกรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา และชุมชน ร่วมกันวางแผนและดำเนินการในการเพื่อส่งเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษาที่ตรงตามมาตรฐาน วัตถุประสงค์เป้าหมายของโรงเรียน และนำไปสู่การปฏิบัติโดยมี ผู้อำนวยการ ไปจนถึงครูและบุคลากรทุกฝ่ายเป็นผู้นำไปปฏิบัติและมีการกำหนดแนวทางการติดตามตรวจสอบและสรุปรายงานผลจนเกิดผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์และยกย่องในสังคม ซึ่งเป็นไปใน

ทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ อรพรรณ ป้อมดำ (2561) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า มีแนวทางการพัฒนาเป็น 2 แนวทาง 1) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา ขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ และบริหารจัดการศึกษาในทุกมิติ มอบหมายให้ คณะครู น้อมนำมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งให้เกิดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้าสู่กิจกรรมในสถานศึกษา พัฒนาสู่การเป็นสถานศึกษาพอเพียง และดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการอย่างมีระบบทั้งโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จนพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกด้าน 2) การดำเนินการโครงการอื่น ๆ แล้วนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเป็นหลักคิด หลักปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษาเป็นสถานศึกษาพอเพียง และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอน ของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าประกอบด้วย 1) ครูไม่ครบชั้น 2) สภาพแวดล้อมของนักเรียนบ้านที่มีความพร้อมด้านผู้ปกครองเป็นผู้ช่วยครูมีน้อย และใช้พี่สอนน้อง 3) ทักษะภาษาไทยของนักเรียน และ 4) ขนาดพื้นที่ที่

เป็นที่ตั้งของโรงเรียน ทั้งนี้พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ดังกล่าวได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้มีสภาพที่ดีขึ้นตามลำดับ เช่น ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ บนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื้อหาสาระกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตร ตลอดจนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น ส่วนปัญหาเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนที่มีความคับแคบ อันเนื่องมาจากตั้งอยู่ในชุมชนที่มีบริบทเป็นภูเขาสูง และอาคารค่อนข้างหนาแน่น แต่หากจะพิจารณาอีกมุมมองหนึ่งก็อาจจะนับได้ว่า เป็นโอกาสที่ดีเนื่องจากอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชาติพันธุ์ ที่ทำให้มีการฝึกใช้ทักษะในวิถีชีวิตจริง ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกล แก้วโก (2563) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ความต้องการและแนวทางการบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมการบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร พบว่า จุดแข็งคือจัดโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนที่ชัดเจน จุดอ่อนคือครูมีภาระงานมากทั้งงานสอนและงานสนับสนุน โอกาสคือหน่วยงานภายนอก ส่งเสริมและสนับสนุนโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการศึกษา อุปสรรคคือนักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อและค่านิยมที่

แตกต่างกัน ครอบครัวมีฐานะยากจน ผู้ปกครองประกอบเกษตรกรรมเพื่อยังชีพ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้ศึกษาวิจัย รายงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย และบุคลากรแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จากการทำหน้าที่ผ่านมา พบว่า เงื่อนไขด้านภาษาไทย ที่กำหนดให้มีการทดสอบความรู้การฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาไทยในการรับเข้าเรียนทำให้เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรแรงงานข้ามชาติถูกปฏิเสธในการรับเข้าเรียน ปัญหาด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่มีเงินเพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนในสถานศึกษา เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่ารถรับส่ง หรือค่าใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และรูปแบบการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของเด็ก ทำให้เกิดปัญหาเรื่องการปรับตัวและรู้สึกแปลกแยก เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนบ้านหนองเขียว ที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ของผู้อำนวยการ 2) ครูและนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองเขียว 3) ความเชี่ยวชาญเฉพาะของบุคลากร 4) ความเข้มแข็งทางวิชาการที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ 5) ทนภูมิปัญญานบนฐานชาติพันธุ์ของ

ชุมชน 6) สถานที่ตั้งของโรงเรียน และ 7) ความร่วมมือจากชุมชนและภาคีเครือข่าย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีของ Crawford) (อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556) ได้กล่าวว่า “สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความคาดหวังสูงที่มีวิสัยทัศน์จะมุ่งความสำเร็จงาน และจะใช้ความพยายามเพื่อให้บรรลุผลในความเชื่อมั่นของตนเอง 2) เน้นพื้นฐานการเรียนรู้มุ่งการบรรลุจุดหมาย 3) มีความสามารถพิเศษในการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ 4) มีจิตสร้างสรรค์ นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ทั้งในการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผล และอื่น ๆ 5) มีความสามารถแปลผลข้อมูลหลัก ผู้นำสถานศึกษาต้องรู้คุณค่าของข้อมูล และนำมาใช้พัฒนาสถานศึกษา นำสู่การปฏิบัติ และประเมินผลเพื่อวัดผลสำเร็จ และ 6) ความสามารถในการบริหารเวลาและความใส่ใจ และการมอบอำนาจ เพื่อให้ภารกิจของสถานศึกษาที่มีมากมายบรรลุผลสำเร็จ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรณีการเกิดศรีพันธุ์ (2556) การถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนพิทักษ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารที่มีความสามารถ การบริหารงานอย่างมีระบบ คณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง การติดตามตรวจสอบภายในรูปของคณะกรรมการ บุคลากรมีจิตอาสา การให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในลักษณะกัลยาณมิตรด้วยจิตอาสา

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ได้กระบวนการบริหารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ตลอดจนได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ ที่น่าสนใจจากการถอดบทเรียนของของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดให้แก่โรงเรียนโดยทั่วไป และสถานศึกษาพอเพียง ยกกระดับขึ้นเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยในการถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาบนฐานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าโรงเรียนบ้านหนองเขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นต้นแบบให้แก่สถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.2 ระยะสั้นโรงเรียนสามารถปรับปรุงเทคนิคการขับเคลื่อนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม และทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้นสอดคล้องกับ

นโยบายการศึกษาของรัฐบาล และ
กระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ระยะกลาง และระยะยาว ทำให้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 1เกิดความเชื่อมั่นในการ
ทำงานของผู้บริหารโรงเรียน และกล้าที่จะ
เผชิญปัญหามากขึ้น เกิดความภาคภูมิใจเมื่อ
ได้เห็นพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังจากการนำ
บทเรียนไปปรับใช้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้ง
ต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการ
วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบนฐาน
วัฒนธรรมชาติพันธุ์ของโรงเรียนบ้านหนอง
เขียวที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การปฏิบัติ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 1

2.2 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนา
รูปแบบการบริหารโรงเรียนบนฐานวัฒนธรรม
ชาติพันธุ์ที่ใช้คำสอนของรัชกาลที่ 9 สู่การ
ปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 สังกัดอื่น ๆ

แหล่งอ้างอิง

กรณีการ์ เกิดศรีพันธ์. (2556). *การถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัย
เรียนพิทักษ์ฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา).

กริช อินทรทิตพิพย์ และ อรยา พูลทรัพย์. (2562). *การถอดบทเรียน*. สืบค้น 16 เมษายน 2565, จาก
<https://rtanc.ac.th/wp-content/uploads/2018/05การถอดบทเรียน-v1.2.pdf>

จกมล แก้วโก. (2563). *การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. ความต้องการและแนวทางการบริหารโรงเรียน
บนพื้นที่สูงและทุรกันดาร. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 16(2), 165-
178.*

วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนการใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนคติต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21.
กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.*

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564) *กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย:
งานวิจัยและความท้าทาย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *รายงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย
และบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อรรณพ ป้อมดำ. (2561). *การขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.*